

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI

KONFEDERASYONU YAYIN ORGANI

Mayıs : 1988

Sayı : 223

TÜRK-İŞ - HÜKÜMET GÖRÜŞMESİ

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket YILMAZ:
“TASARIYLA GETİRİLENLER
SORUNLARI ÇÖZMÜYOR...”

**ÇALIŞMA YASALARINDAKİ
DEĞİŞİKLİKLER NE GETİRECEK ?..**

AYLIK
EĞİTİM
VE
MESLEK
DERGİSİ

TÜRK-İŞ

TÜRKİYE
İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK
YAYIN
ORGANIDIR

MAYIS

1988

Sayı : 223

SAHİBİ :

TÜRKİYE İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ADINA
GENEL BAŞKAN
ŞEVKET YILMAZ

YAZIİŞLERİ MÜDÜRÜ :

HÜSEYİN EKMEKÇİOĞLU

MÜESSESE MÜDÜRÜ :

ORHAN BALABAN

YAZI KURULU :

BURHAN DODANLI
ERKİN OKAY

DERGİ ADRESİ :

TÜRK-İŞ GENEL MERKEZİ
KIZILAY-ANKARA
Tel: 33 38 24

ABONE :

Yurtiçi, 6 aylık 900.-TL.
Yıllık 1.800.-TL.
Yurtdışı 6 aylık 2.000.-TL.
Yıllık 4.000.-TL.

TEKNİK DÜZENLEME :

TURGAY ÇERŞİL

FOTOĞRAFLAR:

NİHAT ÜSTÜN

DİZGİ BASKI :

DEMİRCİOĞLU MATBAACILIK
TÜRK-İŞ PASAJI NO: 2
KIZILAY-ANKARA
TEL : 134 14 71

BASKI TARİHİ : 25.05.1988

İçindekiler

1 İŞÇİ VE HÜKÜMET
TOPLANTILARI

2 YILMAZ'IN ORTAK
TOPLANTIDA YAPTIĞI
KONUŞMA

8 ÖZAL'IN İŞVEREN
TEMSİLCİLERİYLE
GÖRÜŞMESİ

9 İŞVERENLERİN
KATI TUTUMU

11 TBMM'YE SUNULAN
ŞEKLİYLE YASA
DEĞİŞİKLİK ÖNERİLERİ

13 ASGARİ ÜCRET
GÖRÜŞMELERİ

16 FİYAT ARTIŞLARI
İŞÇİ ÜCRETLERİNE
YANSITILACAK

18 BELEDİYE-İŞ
TOPLU SÖZLEŞMELERİ
UYUŞMAZLIKTA

20 TÜKETİCİ
HABERLERİ

22 SSK GENEL
KURULU'NA DOĞRU

24 EK ÖDEME YAPILACAK
DİĞER KAMU
İŞYERLERİ AÇIKLANDI

ARKA
KAPAK
TÜRK-İŞ YÖNETİM
KURULU'NUN YASA
DEĞİŞİKLİKLERİ İLE
İLGİLİ BİLDİRİSİ

DERGİMİZ
BASIN AHLAK
YASASINA UYAR

İŞÇİ SORUNLARINA YENİ BİR YAKLAŞIM

BAŞBAKAN TÜRK-İŞ YÖNETİCİLERİYLE GÖRÜŞTÜ...

ÖZAL: "Bu görüşmelerin gayesi, herhangi bir konuda Pazarlık etmek değildir"

YILMAZ: "Türk çalışma hayatının sorunları bellidir. Bunları bugünkü tablosuyla ortaya koyacağız."

6 Mayıs'ta yapılan görüşmelerden sonra, enflasyon artışının işçi ücretlerine yansıtılması sağlandı

Başbakan Turgut Özal 30 Nisan Cumartesi günü TÜRK-İŞ Yöneticileriyle görüştü. Özal, görüşmenin amacının herhangi bir konuda pazarlık yapmak olmadığını söyledi.

Hükümet-TÜRK-İŞ toplantısına Konfederasyon Genel Başa-

TÜRK-İŞ Yöneticileri birarada...

nı Şevket Yılmaz ile sendika başkanları katıldılar. Görüşmenin yapılacağı Bakanlar Kurulu Salonuna giren sendikacılarla, toplantıya katılan bakanlar karşılıklı oturduklar.

ÖZAL'IN SÖZLERİ

Özal, toplantıyı açarken yaptığı kısa konuşmada, şunları söyledi:

“Bugün ilk olarak TÜRK-İŞ ile ve bunu takiben de diğer meslek kuruluşlarıyla bir seri toplantılarımız olacak. Bu toplantıların gayesi, herhangi bir konunun pazarlığı değildir. Daha ziyade bu meslek kuruluşlarının meselelerini, bizim de duyabilmemizdir. Bu arada, bizim

ŞEVKET YILMAZ'IN İŞÇİ-HÜKÜMET ORTAK TOPLANTISINDA YAPTIĞI KONUŞMA

“İşçilerimizin sorunlarının başkanlığınız altındaki bir toplantıda son defa ele alınmasından bu yana üç yıl geçmiştir.

İlk toplantıyı 17 Temmuz 1984'de yaptık.

Daha sonra 11 Şubat 1985'de ve son olarak 29 Nisan 1985'de bir araya gelme imkânı bulabildik.

Bu vesile ile yeniden bir araya gelebilmiş olmaktan dolayı memnuniyetimizi belirtmek ve teşekkürlerimizi sunmak istiyorum.

Sayın Başbakan,

Hemen belirtmek istediğim husus şudur: Yaklaşık dört yıl önce, Temmuz 1984'de sunduğumuz ve mümkün olan en kısa süre içinde çözümünü talep ettiğimiz sorunlar bugün de, üstelik geniş ölçüde katlanarak devam etmektedir.

Üzülerek belirtmeliyiz ki, Hükümetiniz işçi sorunlarına gereğince eğilmemiştir.

TÜRK-İŞ, 17 Temmuz 1984'de yapılan ilk toplantıda özellikle “toplular sözleşme düzenine işlerlik kazandırabilmenin önemi” üzerinde durmuş, sözleşme düzeninde yaşanmakta olan sorunlara işaretler, Hükümetten önlem alınmasını istemiştir.

Bu toplantıda toplu sözleşme düzeninin sorunları üç ana başlık altında şöyle sunulmuştur:

- 2821 ve 2822 Sayılı Yasalarla yapılan düzenlemelerden kaynaklanan sorunlar,

- Yasa koyucunun amacını dahi aşan uygulamalar,

- Serbest toplu pazarlık hakkına Hükümet müdahalesi.

Temmuz 1984'den TÜRK-İŞ temsilcileri

Ortak toplantıya Çalışma Bakanı da katıldı...

de görüşlerimiz nedir? Bunlara ait bilgileri karşılıklı anlayış havası içerisinde birbirimize vermeye çalışacağız.”

“4. KEZ GÖRÜŞÜYÜRÜZ”

TÜRK-İŞ Genel Başkanı

Şevket Yılmaz da, 1984 yılından bu yana hükümetle 4 kez biraraya geldiklerini hatırlattı. Yılmaz, “Türk çalışma hayatının sorunları bellidir. Bunları bugünkü tablosuyla ortaya koyacağız” diye konuştu.

Toplantıya, TÜRK-İŞ'e üye sendikaların başkanları ile Dev-

let Bakanları Kazım Oksay, Mehmet Yazar, Abdullah Tenekeci, Adnan Kahveci, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut, Tarım, Orman ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Doğan, Sağlık ve sosyal Yardım Bakanı Bülent Akarcalı katıldılar.

Toplantıda ayrıca, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı müşteşarı ile bazı genel müdürler de hazır bulundu.

ile Hükümet üyelerinin yeniden bir araya geldiği 11 Şubat 1985 tarihine kadar birinci toplantıda belirtilen konularda somut hiçbir önlem alınmaması ve şartların işçiler aleyhine giderek kötüleşmesi karşısında, aynı konuların 11 Şubat 1985 toplantısının gündemine dahil edilmesi mecburiyetinde kalınmıştır.

Bu toplantıda TÜRK-İŞ adına yaptığım sunuşta “Sendikalar Yasası'nda Yasa koyucunun amacını aşan uygulamaların önlenmesini; Toplu İş Sözleşmesi, grev ve Lokavt Yasası'nın işçi hak ve özgürlüklerinin korunmasını fiilen imkansız hale getiren hükümlerinin ILO ilkeleri çerçevesinde düzeltilmesini; serbest toplu pazarlık hakkının kullanılmasını engelleyen Hükümet müdahalesinin durdurulmasını” istemiş, TBMM'nde Mayıs 1984'den beri bekletilmekte olan TÜRK-İŞ Yasa değişikliği önerilerinin mümkün olan en kısa süre içinde ele alınması dileğinde bulunmuştur.

Her iki toplantıda işçilerin ekonomik çıkmazları ağırlıklı konular olmuştur.

Hafızam beni yanıltmıyorsa bundan dört yıl önce birinci toplantı sonrasında “bu toplantıların yararına inandığınızı, temel sorunun enflasyon olduğunu; Türkiye'nin iki üç yıl içinde bu alanda normal bir düzene kavuşabileceğini” umud ettiğinizi; serbest toplu pazarlık düzeninin iyi işleminin Hükümetin de arzusu olduğunu; zirvelere sunulan konuların sonuçlarının gelecek toplantıya getirilmesinin yerinde olacağını ifade etmiştiniz.

İkinci toplantı sonrasında ise “görüş beraberliği ya da yakınlığı sözcükleri ile ifade edilebilecek şu belirlemeler ortaya çıkmıştı:

- 2821 ve 2822 sayılı Yasaların uygulanmasında yaşanmakta olan çıkmazların Hükümetçe kısa süre içinde değerlendirileceği; bu amaçla TÜRK-İŞ'in şikayet ve önerilerini bildirmesi

BAŞBAKAN'IN AÇIKLAMASI

Üçbuçuk saat süren toplantıdan sonra bir açıklama yapan Başbakan Turgut Özal, 2821 sayılı Sendikalar Yasasıyla, 2822 sayılı toplu iş sözleşmesi, grev ve lokavt yasalarındaki değişikliklerle ilgili tasarıların önümüzdeki hafta sonuna kadar TBMM'ne gönderileceğini bildirdi. Özal, "Bu kanunların Mayıs ayı sonuna kadar çıkarılması için gayret sarfedeceğiz" dedi.

Başbakan Özal, görüşmenin

★ "Yasa değişikliklerinin TBMM'den Mayıs ayı sonuna kadar çıkarılması için gayret sarfedeceğiz."

★ "Asgari ücret tespit komisyonu 5 Mayıs'ta toplanacak, toplu sözleşmeler için grup oluşturulacak."

iyi bir başlangıç olduğunu, bu gibi toplantıların yılda bir yada iki kere yapılmasının yararlı olacağına inandığını söyledi.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı Şevket Yılmaz'ın çalışanların, dar ve sabit gelirliilerin içinde bulunduğu sıkıntılarla hayat paha-

• Asgari ücret tesbit yöntemine ilişkin TÜRK-İŞ görüşünün değerlendirilebileceği,

• İşçi emeklilik yaşının yükseltilmemesinde ve kıdem tazminatı kurumu ile ilgili "fon"da, kazanılmış hakları korumayı hedef alacak bir yaklaşımla çalışmaların birlikte gözden geçirileceği,

• İşçi çıkarma yasağının kaldırılması ile ortaya çıkan tablonun derinine ve yasağın yürürlükte bulunduğu süreyi de kapsayacak bir biçimde araştırılması ve değerlendirmenin buna göre yapılması.

Bunun yanında, TBMM'nde bekletilen yasa değişiklik önerileri üzerindeki çalışmaların hızlandırılabilirliği ifade edilmişti.

29 Nisan 1985 toplantısına da, asgari ücrette ve 2821 ve 2822 Sayılı Yasalarla ilgili fev-

kâlade sınırlı ve esasa inmeyen birkaç değişiklik istisna edilirse, şikayet konularında tek önlem alınmamış bir ortamda girildi.

Sayın Başbakan,

Bugün üç yıllık bir aradan sonra, çağrınız üzerine, dördüncü defa bir araya gelmiş bulunuyoruz.

Hemen ifade etmeliyim ki, içinde yaşadığımız tablo Temmuz 1984'den çok daha kötüdür.

İşçilerin; sorunlarına ilişkin gündeminde tek değişiklik yoktur.

Bu noktada bir ciddi talihsizliğe değinmeden geçemeyeceğim: İşçilerimizin haklı isteklerinin karşılanmamasının "taviz verip, vermeme" sözü ile açıklanmaya kalkışılması talihsizliktir.

TÜRK-İŞ Bilgi Merkezi

lılığını anlattığını belirten **Özal**, kendilerinin de TÜRK-İŞ yöneticilerine Türkiye'nin karşılaştığı sorunlar ve çözümleri için neler düşündükleri konusunda bilgi verdiklerini ifade etti.

Toplantıda bir kaç konunun gündeme geldiğini kaydeden Başbakan **Özal**, şunları söyledi:

"2821 ve 2822 sayılı yasalarda halen Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yapılan çalışma var. Bu son safhaya doğru geliyor. Kanun tasarisını Bakanlık önümüzdeki haf-

ta başında TÜRK-İŞ yetkilileriyle bir kere daha gözden geçirecek. Bu hafta sonundan evvel kanunu TBMM'ne sevkedeceğiz Kanunun TBMM'den Mayıs ayı sonuna kadar çıkarılması için gayret sarfedeceğimizi ifade ediyorum."

TOPLU-İŞ SÖZLEŞMELERİ VE FARKLAR

Başbakan **Özal**, toplantıda görüşülen ikinci konunun toplu iş sözleşmeleri olduğunu bildir-

di. Halen grev yasakları nedeniyle YHK'ya intikal eden sözleşmeler bulunduğunu hatırlatan **Özal**, şöyle devam etti:

Bu konuların iki tarafında uygun göreceği tarzda çözümü için, prensip itibariyle 1986 ve 1987 yılı için verilen zamlar ve bunlarla o yıllardaki enflasyonların karşılaştırılması yapılacak ve arada farklar varsa, bu yeni toplu sözleşmelerde nazarı itibare alınacaktır. Bunda genel mutabakatımız var.

Milli gelir artışlarının işçile-

Kimse kimseden "taviz" istemiyor Sayın Başbakan.

Türkiye'yi terketmemeye kararlı insanlar olarak, istenen hakkın, hakkımızın teslimidir.

Özetlemek gerekirse;

1. İşçiler tarifi imkânsız, son derece ağır bir geçim sıkıntısı içindedir. Çeşitli iddialara, verilen sözlere rağmen enflasyona karşı korunamamışlardır. Ücret zamları sürekli olarak enflasyon oranının altında kalmıştır.

2. Toplu pazarlık düzeni, Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Koordinasyon Kurulu'nun işlevini üstlendiği Hükümetçe de kabul edilen Kamu İşveren Sendikalarının tutumu ve Hükümetin bunlar aracılığıyla sürdürdüğü müdahaleler ile güdümlü yapısını korumaktadır.

3. 1982 Anayasası; 2821 ve 2822 sayılı Ya-

salar, Dernekler Yasası, 233 ve 308 Sayılı Kanun Hükmündeki Kararnameler işçilerin temel hak ve özgürlüklerini çiğnemeye devam etmektedir. İşçi haklarının kullanımını doğrudan ilgilendiren kamu özgürlüklerindeki kısıtlamalar, başta basın özgürlüğünü kısıtlamayı hedef alan tutum ve aynı sonucu verebilecek tasarruflar ciddi kaygı konusudur.

4. Bu gidiş şartları tahammül edilemez noktalara getirdiği içindir ki, yaygın ve etkin eylemler gündemdedir.

5. İşçiler, olumlu etkileri derhal görülerek, yaşanacak somut iyileştirme tedbirlerinin alınması ihtiyacı içindedir.

Hükümetten beklenen de bu tedbirlerin hemen alınmasıdır."

re en iyi şekilde verilmesi de, bu toplu sözleşmelerde nazır itibare alınacaktır.

Bundan sonra yapılacak toplu sözleşmelerde enflasyon nedeniyle aleyhte bir durum meydana gelmişse, her toplu sözleşmede prensip itibarıyla bu durumun düzeltilmesi esas alınacaktır.

Özal, bu amaca yönelik olarak kamu işverenleri sendikalarını ile TÜRK-İŞ'in bir grup oluşturacağını ve bu grubun bu hafta başında toplanarak ilgili sözleşmeler konusunda çalışmalar yapacağını söyledi. **Özal**, bu gruptan Devlet Bakanı **Kazım Oksay**'ın sorumlu olacağını açıkladı.

ASGARİ ÜCRET

5 Mayıs günü asgari ücret tespit komisyonunun toplantıya çağrıldığını da açıklayan Başbakan **Özal**, "Ümidim odur ki, asgari ücret komisyonu Haziran ayı içerisinde kararını tamamlar ve Temmuz başından itibaren ilk defa bir senelik zaman içerisinde asgari ücreti yeni baştan tespit etmiş olur" diye konuştu.

Özal, açıklamasının son bölümünde de, TÜRK-İŞ ve ona

ŞEVKET YILMAZ'IN AÇIKLAMASI

Şevket Yılmaz

"KESİN SONUÇ ALINAMADIĞINI SÖYLEYEBİLİRİM"

TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket Yılmaz**, Başbakan **Turgut Özal** ile yaptıkları toplantıdan kesin sonuç alamadıklarını söyledi.

Yılmaz, **Özal** Hükümetleri ile dördüncü toplantılarını yaptıklarını hatırlatarak, salonda alınan kararların hayata geçirilmesi dileğinde bulundu.

Türk çalışma hayatının sorunlarının gerek hükümet, gerekse kamuoyu tarafından çok iyi bilinmediğini kaydeden **Yılmaz**; "Sorunların çözümü, çalışma barışının daha da iyiye gitmesi, yahut bozulmaması içindir" dedi.

Yılmaz, 2821 ve 2822 sayılı Sendikalar Toplu İş Sözleşme,

bağlı sendikaların vatansaver bir anlayış içinde, Türkiye'nin ileriye gitmesine katkıda bulunacağına inandığını söyledi. **Özal**, "Arada sırada çıkan meseleleri de demokratik ortamın gereği olarak görüyorum" dedi.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyeleri, Başkanlar Kurulu toplantısında.

Şevket YILMAZ :

“Sorunların çözümü, çalışma barışının daha iyiye gitmesi yahut bozulmaması içindir.”

Grev ve Lokavt Yasalarında yapılacak değişiklikleri 2 Temmuz günü Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut ile biraraya gelerek ele alacaklarını, anlaşma sağlanamaması halinde, başbakan Özal ile sadece bu konuda yeniden bir görüşme yapacaklarını anlattı.

Yılmaz, “Bundan sonraki toplantıların, biraz daha evetle-

re yakın, biraz daha olurlara yakın olmasını diliyorum” diye konuştu.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı, Başbakan Turgut Özal’a toplantı için teşekkür ederken, “Bakanları konuşturmadınız” dedi. Özal, “seninkiler konuştu ya..” diye espiri yaptı.

Yılmaz, bunun üzerine şunları söyledi:

“Bizde demokrasi var da ondan. Sizin demokrasi biraz tam değil. Siz evet demeyince, kimse adımını atmıyor. Biz arkadaşlarımız birşey söylediği zaman yerine getiriyoruz. Ama siz tabii hükümete sınız, sizin de görüşünüz öyledir. Verdiğiniz talimatların, salonda, gazete kağıtlarında kalmamasını hayata geçirilmesini rica ediyorum.”

Yılmaz, toplantıdan sonra bir soru üzerine de, “kesin sonuç alınamadığını söyleyebilirim” diye konuştu.

TÜRK-İŞ BAŞKANLAR KURULUNUN DEĞERLENDİRMESİ

Başbakanlıktaki görüşmeden sonra Genel Merkezden toplanan TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, müzakerelerden alınan izlenimleri değerlendirdi.

Genel Başkan Yılmaz, bu değerlendirmeye ilgili şu açıklamayı yaptı:

“Bugün Başbakan Sayın Özal ile yapılan görüşmeyi takiben, bir değerlendirme toplantısı yapan TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, Sayın Başbakan’ın işçi sorunlarının halli için, 2 Mayıs Pazartesi gününden başlamak üzere, kısa vadede çözüm getirileceğini yolundaki yaklaşımını olumlu bulmuştur.

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu, Mayıs ayının ilk haftası içinde, bu yönde kaydedilecek gelişmelerin izlenmesini ve ortaya çıkacak somut sonuçlara göre hareket edilmesini kararlaştırmıştır.”

TURGUT ÖZAL

TOBB, TÜSİAD ve TİSK

Yöneticileriyle görüştü

Başbakan Turgut Özal, 30 Nisan günü öğleden sonra TOBB, TÜSİAD ve TİSK başkan, başkan vekilleri ve yönetim kurulu üyeleriyle görüştü.

Özal, eski Başbakanlık binasındaki görüşme sırasında yaptığı konuşmada şunları söyledi:

“Bu toplantıda da, bundan önceki toplantıda olduğu gibi ilk önce değerli arkadaşlarımızı dinleyeceğiz. Bu, netice itibarıyla yüksek seviyede yapılmış, ikinci Özal Hükümeti'nin ilk toplantısıdır. Ümidim odur ki, senede bir veya iki defa bu toplantıları yapmak, fakat bunun yanında yine bu ilgili kuruluşlarla, gerek teknisyenlerimiz seviyesinde yani bürokrasinin üst elemanları seviyesinde ara sıra bir araya gelip bazı konuların görüşülmesi ve alınmakta olan tedbirlerle ilgili olarak sizlerin görüşlerinin alınmasına da ayrı bir önem veriyorum.

Zaten ileri ülkelerde bu şekilde temasların iyi bir diyalog anlayışı içerisinde yapıldığını biliyoruz. Bilhassa batı camiasında bu şekilde temaslar yapılıyor.

Bundan kastımız, illa bizim desteklenmemiz veya desteklenmememiz değildir. Bunu söylemek istemiyorum, ama bazen alınan tedbirlerin daha iyi anlaşılması bakımından ve yeterli hale getilmesi için iş hayatında tecrübesi olan arkadaşlarımızı

zın görüşlerinin alınmasını da ma doğru olarak mütalaa ediyorum. Buradaki karşılıklı konuşmalardan sonra ümit ediyorum ki, Türkiye'mizin önümüzdeki aylarda veya yıllarda takip etmekte olduğu ekonomik politika ile nereye varmak istiyoruz. Bu konularda da açıklamalarda bulunacağız.”

GÖRÜŞMELER YARARLI

TOBB Başkanı Ali Çoşkun da bu görüşmelerin fevkalade yararlı olduğuna inandığını söyledi. Çoşkun, ekonomik sorunların teşhisi, çıkış yollarının müş-

tereken aranması ve iyi sonuçlar elde edilebilmesinde, bu toplantıları yararlı gördüklerini bildirdi.

Toplantıya TOBB, TÜSİAD ve TİSK başkanları, başkan vekilleri ve yönetim kurulu üyelerinin yanı sıra, devlet bakanları Kazım Oksay, Veysel Atasoy, Adnan Kahveci, Ali Bozer, Mehmet Yazar, Maliye ve Gümrük Bakanı Ahmet Kurtcebe Alptemoçin, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut, Milli Savunma Bakanı Ercan Vuralhan, Bayındırlık ve İskan Bakanı Sefa Giray, Sanayi ve Ticaret Bakanı Şükrü Yürür, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanı Hüsnü Doğan ve Ulaştırma Bakanı Ekrem Pakdemirli de katıldılar.

“ÖZEL TEŞEBBÜSLE ARAMIZDA FİKİR AYRILIĞI OLMAMASI İCAP EDER”

Başbakan Turgut Özal, “Türk özel teşebbüsü ile genel manada aramızda fikir ayrılığı olmaması icap eder” dedi.

Başbakan Özal, TOBB, TİSK ve TÜSİAD Yöneticileri ile görüşmesinden sonra yaptığı açıklamada, özel teşebbüse büyük önem verdiklerini kaydetti. Özal, gerek işçi gerekse işveren temsilcileriyle bugün yaptığı temaslardan memnun olduğunu

belirterek, şunları söyledi:

“İşveren temsilcileri de, kendi görüşleriyle ilgili ayrı ayrı, ama bir koordinasyon içinde, Türk özel teşebbüsünün meselelerini bakanlarımıza ve bana getirdiler. Burada karşılıklı ve oldukça samimi konuşmalar geçmiştir. Zannediyorum, genelde bir görüş ayrılığımız bahis konusu değildir. Zaten bugünkü iktidarın ana politikası, özel te-

İşveren yöneticileri, her zamanki katı tutumlarını sürdürüyor

şebbüse büyük önem vermektir. Biz ilk defa karma ekonomi sloganını değiştirdik, onun yerine serbest ekonomi tabirini kullandık.

Yani bir nevi devletin sanayi ve ticaretten zaman içerisinde çıkmasını, onu fertlere bırakmasını daha tercih edilir bir politika olarak ortaya koyduk. Bu bakımdan, Türk özel teşebbüsü ile genel manada aramızda fikir farklılıkları olmaması icap eder. Ama tatbikat konularında tartıştığımız, fikir alışverişinde olduğumuz bazı noktalar olacaktır.”

Özal, meselelerin kavgadan çok, birlik ve beraberlik içinde, diyalogla çözülmesinden yana olduklarını da bildirdi.

COŞKUN “BÜ TIP TOPLANTILAR SÜREKLİ YAPILMALI”

TOBB Başkanı Ali Coşkun da, toplantının karşılıklı bilgi alışverişi yönünden oldukça yararlı geçtiğini belirtti.

Coşkun, “Siyasi istikrar ve sosyal barış devam ettiği müddetçe, ekonomik gelişmelerin istikrar içinde devam edeceğine olan inancımızı bir kere daha teyid etmiş olduk” dedi. Coşkun, bu tip toplantıların sürekli yapılmasını da istedi.

TİSK Genel Başkanı Halit Narin, Başbakan’la TİSK Yöneticilerinin 30 Nisan günü yaptıkları toplantıda, yasalarla ilgili görüşünü şöyle açıklıyordu:

“ÇALIŞMA MEVZUATI İLE İLGİLİ ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİNE GİDİLMEMELİDİR”

1982 Anayasasının çalışma hayatını ilgilendiren hükümleri üzerinde değişiklik yapılmasını zaruri ve yararlı görmekteyiz. Çalışma hayatının temel sorunları 1980 öncesinin şartlarından ve anlayışından kurtulmuş değildir. Bu nedenle çalışma hayatını ilgilendiren Anayasa hükümlerinin değiştirilmesi görüşlerine katılmadığımızı ve bunun gereksizliğini ifade etmek isteriz.

“ÇALIŞMA MEVZUATI DEĞİŞİKLİKLERİNDE HASSAS OLUNMALIDIR.”

Türk endüstri ilişkilerinin temelini teşkil eden sendikal mevzuatımızda yapılacak her değişikliğin çalışma hayatını etkileyeceği ve ekonomik dengelerin yeniden kurulmasını gerektireceği açıktır. Bu itibarla sözkonusu temel kanunlarda yapılacak değişikliklerde,

fevkalade hassas davranmayı zaruri görmekteyiz.

Konfederasyonumuz bu konudaki görüş ve düşüncelerini şu şekilde özetlemek mümkündür:

Herşeyden önce çalışma mevzuatının ekonomiyi doğrudan etkilediği gerçeği gözden uzak tutulmamalıdır.

Diğer taraftan endüstri ilişkilerini düzenleyen mevzuatın ülke gerçeklerine uygun ve ülke ihtiyaçlarına cevap verebilecek özellikte olması zorunludur. Ülkemizin ekonomik ve sosyal yapısına uymayan veya ihtiyaç olarak görünmeyen değişiklikler uygulamada yeni sorunlar yaratır.

Sosyal mevzuatın ülkenin ekonomik gelişme seviyesine uygun düşmesi şarttır. Sosyal hakların üretimle ilgili olduğu, üretim artmadıkça paylaşılacak gelirin de artmayacağı açıktır.

Bu bakımdan mevzuat dü-

İŞVERENLERİN TUTUMU

zenlemelerinde ülkemizin gerçeklerinin ön plana alınması temel ilke olmalıdır.

Çalışma mevzuatımıza ilişkin olarak üzerinde çok söz edilen ILO ilkelerine uygunluk konusu da üzerinde ciddi ve ilmi çalışmanın yapılmasını gerektiren önemde bir konudur. Bu konularda Konfederasyonumuzca yaptırılan bilimsel bir incelemede ILO normlarına uygun olmadığı belirlenen çok az hükmün varlığı tespit edilmiştir.

Buna rağmen Anayasa değişikliklerine kadar vardırılan taleplerin yoğunlaşmasını, gerçek bir ihtiyacın değil, politik temayüllerin bir sonucu olarak değerlendirmenin doğru olacağı inancındayız.

Bu temel düşünce ve görüşlerimizi belirttikten sonra kanunlarda yapılacak değişikliklere ilişkin görüşlerimizi de şu şekilde bilgilerinize arzedebiliriz.

Sayın Çalışma Bakanının Kanun değişiklikleri konusunda kesimlerle yaptığı ön görüşmeleri memnunlukla karşıladığımızı öncelikle belirtmek isterim.

Bu görüşmelerden edinilen bilgiler çerçevesinde Kanun değişikliklerine ilişkin görüş ve tekliflerimiz aşağıda özet halinde bilgilerinize arzedeilmektedir. Kanunlarda değişiklik yapılması yoluna gidilmesi halinde tekliflerimizin gerçekleştirilmesini beklemek-

teriz.

Değişiklik çalışmalarında grup toplu iş sözleşmelerinden doğan sorunları çözecek ve bu sistemin yerleşmesine yardımcı olacak bir düzenlemenin yer almadığı görülmüştür.

Oysa bütün Kara Avrupası Hukukunda toplu iş sözleşmeleri çalışma barışının temel müessesesi olarak görülmektedir.

Bu konuda mevzuatımızda açık düzenlemeye yer verilmemiş olması dolayısıyla ülkemizde de yerleşmeye başlayan

bu sistemin yargı kararlarıyla gayesinden saptırıldığı, yasanın ruhuna ve temel felsefesine uygun yorumlanmadığı açıkça görülmektedir.

Bu itibarla 20 yıldır uygulanagelen grup toplu iş sözleşmelerinin sistemimize tam anlamıyla kazandırılabilmesi için mevzuatımızda ek düzenlemelere ihtiyaç bulunmaktadır.

Kaldı ki bu husus DPT 1988 Programında da 7 nolu tedbir olarak açıkça yer almış ve yasallaştırılması öngörülmüştür.

Vurgulamak isteriz ki bu konu işverenler olarak temel sorunlarımızdan biridir.

★ **“YASA DEĞİŞİKLİKLERİNDEKİ BAZI DÜZENLEMELER İHTİYAÇ DIŞIDIR...”**

★ **“BU GÖRÜŞLERİN NEREDEN KAYNAKLANDIĞI ANLAŞILAMAMIŞTIR.”**

Buna karşılık hazırlanan değişiklik taslağında yer alan bazı düzenlemelerin ihtiyaç dışı olduğunu ve hatta ekonomik ve sosyal yönden yararlı sonuçlar vermeyeceğini ifade etmek isteriz.

— Grevlerde, kontrolü güç olaylara sebep olacak yeni düzenlemeler getirilmesi,

— Ekonomi bakımından hayati önem taşıyan bazı işlerde grevlerin yapılabilmesi,

— En modern tesislerimizin önüne grev sırasında ça-

dır veya baraka kurdurulması imkanının getirilmesi

Gibi görüşlerin nereden kaynaklandığı anlaşılammıştır.

Özellikle grevlerde çadır bir ihtiyacın veya ILO standartlarının bir gereği değil belli bir fikrin simgesidir ve istismara da son derece müsaittir.

Geçmiş dönemlerde kurlabilen bu çadırların ne ölçüde ideolojik ve politik amaçlar için kullanıldığı unutulmamalıdır.

TBMM'YE SUNULAN ŞEKİLİYLE

ÇALIŞMA YASALARINDAKİ DEĞİŞİKLİK ÖNERİSİ

Çalışma yasalarında yapılacak değişiklik önerilerini, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut, düzenlediği bir toplantıda basın mensuplarına açıkladı.

★ 2821 ve 2822 sayılı yasalardaki değişikliklerle ilgili olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut'un yaptığı açıklama şöyle:

“Hükümetimiz, her iki kanunun yaklaşık 5 yıldır uygulamasından doğan aksaklıklar, İşçi ve İşveren kesiminin çeşitli talepleri ile ILO'ca kabul edilmiş ve ülkemizce de onaylanmış olan sözleşmelerdeki prensiplere uygunluk sağlanması hususlarını gözönüne alarak, her iki kanunda belli değişiklikler yapmış ve tasarı bugün TBMM'ne sunulmuştur.

Bu değişiklikler kısaca şunlardır:

YASA DEĞİŞİKLİK ÖNERİLERİ

— Sendika kurucu olabilme şartlarında sağlanan kolaylıkla örneğin şube yönetim kurullarında görev alacak sendikacılar için mecburi tutulan o işkolunda 1 yıl fiili çalışma koşulu, sadece fiili çalışmaya inhisar ettirilmiştir. Fiili çalışma yeterli olacaktır.

— Profesyonel sendikacılar, yapısı 3'lü olan kamu kurum ve kuruluşlarında görev alabileceklerdir.

— Sendikaların şube açabilmeleri için gerekli görülen genel kurul kararı zorunluğu yerine, sendika yönetim kurulu kararı yeterli olacaktır.

— Sendika seçiminde demokratik işleyiş sağlanmış ve öğrencilerin de sendikaya üye olabilmeleri hükmü yeniden getirilmiştir.

— Din ve ibadet işlerinde çalışanların da sendikaya üye olmaları sağlanmıştır.

— Bir işçinin sendikaya üye olması yüzünden işten çıkarılması halinde, ücretinin 1 yıllık tutarından az olmamak üzere, tazminat alabilmesi sağlanmaktadır.

— Sendikaların hangi faaliyetlerinin siyaset olup olmadığı belli değildir. Buna açıklık kazandırdık. Sendikaların sosyal yardım faaliyetleri ile hertürlü açıklamalarının siyasi faaliyetten sayılmaması hükmü getirildi.

— Sendikalar, gelirlerinin % 1'lik bölümünü sosyal amaçlarda harcama yetkisine sahip olacaklardır.

— Sendika ve konfederasyonların feshi halinde malları, hazine yerine İİBK bünyesinde bir fona aktarılacak ve bu fon üçlü bir yapı tarafından yönetilecek.

Fesh edilen sendikanın para ve malları, yine sendikaların eğitim hizmetlerinde kullanılmak üzere harcanacaktır.

— Sendikalar 6 ayda veya yılda 1 yerine, her genel kurulundan önce sadece 1 defa denetime tabi tutulacaktır.

— Birden fazla sendikaya üyelik halinde işçinin üyeliği çıkmaza giriyordu. Şimdi böyle hallerde birinci sendikaya üyeliği iradesi geçerli, ondan sonrakiler geçersiz sayılacaktır.

— Yetki belgesini alan işçi sendikasına da üyelik aidatı kesilmesi imkanı sağlanarak, güçlü sendikacılık imkanı getirilmektedir.

— Yetkili sendika tesbitinde karşılaşılan aksaklıkların ve usulsüzlüklerin giderilmesine ait maddelerde sendikalar lehine değişiklik yapılmış, üyelik hakkı emniyete alınarak, üyeliğin kazanılmasındaki ihtilaflar giderilmiştir.

Ayrıca üyeliğin işverene bildirilmesi hususu kaldırılarak, sendikaların işyerlerindeki örgütlenme sıkıntıları halledilmiştir.

— Süresi biten sözleşmeler

sırasında çekof işlemiyordu. Şimdi yetki alındıktan sonra sözleşmenin imzalanması beklenmeden, yine aidat kesilmesine devam edilecektir.

— Üyelikten çekilen işçi yeniden üye olabilmek için 3 ay bekliyordu. Bu süre içinde başka bir sendikaya üye olursa, geçersiz sayılan üyelik bundan sonra geçerli sayılıyor, fakat geçerlilik süresi çekilmeden 3 ay sonra işleme konulmak şeklinde düzenleniyor.

— Yetki tesbitinde ek 6 listeleri yerine, işçinin noterden üyeliğini ibraz etmesi yeterli sayılıyor.

2822'DEKİ DEĞİŞİKLİKLER

— Yetkili sendikanın varlığı halinde bir toplu iş sözleşmesinin teşmilinin yapılamıyacağı hususu açıklanarak, TİS sistemine uygunluk sağlanmaktadır.

— Grev ve Lokavt uygulama-

masında, "işyeri civarında topluluk teşkil etme" yasağı kaldırılarak, işçi sendikalarına ve işçilere kolaylık sağlanmaktadır.

— Grev gözcülerinin barınmalarını sağlayacak vasıtaların belirlenmesi imkanı getiriliyor.

— YHK'nun kuruluş tarzı eşitlik ilkesine göre yeniden düzenleniyor. 2 işçi, 2 işveren ve 2 hükümet temsilcisi dışında, 2 bağımsız üyeden olmak üzere YHK üye sayısı 8'e indiriliyor. 2 bağımsızdan biri üniversitelerden seçilecek, ötekisi Yargıtay 9'ncu Hukuk Dairesi Başkanı olacaktır.

2 hükümet üyesinden biri çalışma genel müdürü olurken, diğeri bakanlar kurulunca atanacak.

— Grev sırasında işyerinde işçi çalıştırılması halinde uygulanan para cezaları 50-150 TL çıkarılıyor, çıkarılan işçinin yerine işçi alınması yasaklanıyor.

Böylelikle her iki kanun, büyük ölçüde ILO normlarına uyduurulmuştur. Sadece Anayasa değişikliği gerektirdiğinden profesyonel sendikacı olabilmede 10 yıl fiili işçilik şartı devam edecek. Ayrıca dönem sendikacılığı için de, bir değişiklik getirilmedi.

ILO tarafından istenen bir husus daha vardı: % 10 baraj. Fakat barajı güçlü sendikacılık açısından, işçi sendikalarımız da istediğinden, o maddeyi değiştirmedik.

Kısa süre içinde yasalaşmasına çalışacağımız bu değişiklikler yanında, pek tabii komisyonlarda ve genel kurulda değişiklik istekleri olacaktır. Bu önergelere hangi ölçüde katılıp katılmayacağımız ancak o zaman belli olur."

ASGARİ ÜCRET TESPİT KOMİSYONU ÇALIŞMALARI

Dergimiz baskıya girdiği sırada devam eden Asgari Ücret Tespit Komisyonu çalışmalarından bir görünüş...

Asgari ücretin yeniden belirlenmesi için 5 Mayıs'ta toplantılara başlayan Komisyonun çalışmaları Dergimiz baskıya girdiği sırada sürüyordu.

Yapılan ilk görüşmeler ile tarafların konuyla ilgili görüş ve düşüncelerini aşağıda yayınlıyoruz.

GÖRÜŞMELER

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı **İmren Aykut**, toplantının açılışında yaptığı konuşmada, "Asgari ücretin bilimsel ve objektif esaslara göre tesbitinin önem taşıdığını" bildirdi.

Aykut, asgari ücretin yasa gereği olarak en geç iki yılda bir belirlenmesi gerektiğine işaret ederek şöyle dedi:

"Hükümetimizin iş başına geldiği tarihten bu yana geçen 5.5 yıllık dönem içerisinde, ka-

nunda öngörülen iki yıllık sürenin dolması beklenilmeden asgari ücret 1 Nisan 1984-1 Ekim 1984 ve 1 Temmuz 1987 tarihlerinde, üç defa tesbit edilmiştir.

Asgari ücret yönetmeliğine göre, asgari ücret belirlenirken, memleketimizin sosyal ve ekonomik durumu, geçinme endeksleri, fiilen ödenmekte olan ücretlerin genel seyri, iş kollarının niteliğinin gözönünde bulunması gerekmektedir.

Bu bakımdan komisyonu-

muzun yapacağı çalışma bilimsel esaslara ve objektif verilere dayalı teknik bir nitelik taşımaktadır."

Asgari ücretin, ekonomik gelişme, istihdam ve gelir dağılımı gibi çeşitli ve önemli etkileri bulundunun gözden uzak tutulmaması gerektiğini vurgulayan **İmren Aykut**, şöyle devam etti:

"Gereğinden daha düşük olarak tesbit edilen asgari ücret, gelir dağılımında adaletsizlik yaratacak, daha yüksek olarak tesbit edilen asgari ücret ise, üretim sabit kaldığı takdirde maliyeti ve fiyatları yükseltecek ve işletmelerin işçi sayısını

azaltmaları sonucunu verecektir. Bu itibarla asgari ücretin bilimsel ve objektif esaslara göre, tesbiti önem taşımaktadır.

TÜRK-İŞ'İN GÖRÜŞÜ

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa Başoğlu** ise, komisyonu sık aralarla toplamak yerine, gerçekçi asgari ücret tesbiti ilkesine önem verilmesi gerektiğini söyledi.

Başoğlu, 10 ay geçmeden hızla tırmanan enflasyon ve fiyat artışları yüzünden, verilen paranın, bir gün sonra alım gücünü yitirdiğini söyledi: **Başoğlu** geçen asgari ücret tespit toplantısında belirlenen miktara karşı çıktıklarını hatırlatarak, asgari ücretin kısa zamanda yıpranmasının haklılıklarını ortaya koyduğunu anlattı.

TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri **Mustafa BAŞOĞLU**:

“İŞÇİNİN İNSANCA YAŞAMA HAKKI OLDUĞUNU KABUL EDİYORSAK GERÇEKÇİ OLMAK ZORUNDAYIZ.”

ASGARİ ÜCRET TESPİT KOMİSYONU ÜYELERİ

Ali TOPTAŞ
Fahrettin KARADENİZ
Recep DUMANLI
İhsan DEMİR
Atilla DUYGAN

Çalışma Genel Müdür V.
İşçi Sağlığı Daire Başkanı
DPT-Uzman
DİE Ekonomi İst. Dai. Bşk.
Haz. ve Dış Tic. Müst. Temsilcisi

TÜRK-İŞ

Mustafa BAŞOĞLU
Faruk BARUT
Bayram MERAL
Gazanfer AKÇİN
Ahmet KURT

TÜRK-İŞ Genel Eğt. Sekreteri
TES-İŞ Sendikası Başkanı
Yol-İş Sendikası Başkanı
Tarım-İş Başkanı
Likat-İş Sendikası Başkanı

TİSK

Nihat YÜKSEL
Abdurrahman NANTU
Ercüment RONA
Metin SARUHAN

Yönetim Kurulu Üyesi
MESS Ank. Blg. Tems. Kur. Bşk.
Tekstil İşverenler Sen. Gn. Sek.
T. Cam San. İşverenleri
Sen. Temsilcisi)
TİSK Genel Sek. Yard.

İlhan GÖÇER

Mustafa Başoğlu, “Hiç olmazsa bu defa, geçen yıl yapılan yanlışlıkta ısrar edilmezse, belirlenecek asgari ücret sefalet ücreti olmak durumuna düşmez” dedi.

Başoğlu şöyle devam etti:

“Fiyatların tırmandığı ve reel ücretlerin devamlı gerilediği bu ortamda üretimden verim bekliyorsak, çalışma barışı bozulmadan devam etsin diyorsak, sosyal adaleti gerçekleştirmek ve her şeyden önce asgari ücretle çalışmak zorunda kalan işçinin asgari seviyede insanca yaşama hakkı olduğunu kabul ediyorsak, gerçekçi olmak zorundayız.”

Mayıs 1987’de bir kilo et için 11 saat 27 dakika çalışmak zorunda olan asgari ücretlinin, Nisan 1988’de 16 saat 53 dakika çalışmak zorunda kaldığını

anlatan Başoğlu, "Bu süre bir kilo beyaz peynir için 6 saat 53 dakika yerine, bugün 13 saat 20 dakikaya, bir kilo margarin için ise 3 saat 29 dakikadan, 7 saat 7 dakikaya çıkmıştır. Bundan da anlaşılacağı üzere, reel ücretler bir yılda büyük oranda gerilemiştir." diye konuştu.

TÜRK-İŞ'İN İLKELERİ

Başoğlu, asgari ücretin belirlenmesinde TÜRK-İŞ'in dikkate alınmasını istediği ilkeleri de şöyle sıraladı:

— Asgari ücret ülke çapında ve milli düzeyde belirlenmelidir.

— Asgari ücret net olarak ödenmelidir.

— Besinici ve besindışı hesaplamlarda işçinin de bir aileye sahip olduğunu unutmadan, aile bağımlılık oranı hesaba katılmalıdır.

— Sanayi kesimi için belir-

Asgari Ücret Tespit Komisyonu toplantılarına katılan, Hükümet ve işveren temsilcilerinin işçi temsilcisi TÜRK-İŞ yöneticileriyle yaptıkları müzakerelere, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı İmren Aykut da katılıyor. Resimde, İmren Aykut ve diğer hükümet temsilcileri görülüyor.

lenecek asgari ücret, tarım kesimi için de geçerli olmalıdır.

— Asgari ücret bir işçi ailesinin yiyecek, giyecek, aydınlatma, barınma ısınma ve diğer kaçınılmaz ihtiyaçlarını karşılayabilmeli, tesbitinden hemen sonra yeniden tartışma konusu edilmemelidir.

TİSK: "VERGİ DIŞI BIRAKILMALI"

TİSK Genel Sekreter Yardımcısı İlhan Göçer de çalışan kesimin mutlaka emeğinin karşılığını almasından yana olduklarını söyledi:

Göçer, "Bu nedenle, yapacağımız çalışmaların çalışma barışını bozucu ve huzuru kaçırıcı

değerlendirmelerden uzak ve gerçekçi bir yaklaşımla vergi kesilmemesini sağlayacak yasal düzenlemenin yapılmasını istediklerini hatırlatan Göçer, şöyle devam etti:

"Asgari ücretin vergi dışı bırakılması, hem ücreti ile geçinen tüm çalışanlar bakımından bir iyileştirme sağlayacak, hem de asgari ücret komisyonunun bu yönde zorlanmasını önleyerek, daha objektif sonuçlara ulaşmasına imkân tanınacaktır.

Diğer taraftan, başta ülkemizde de büyük boyutlara ulaşan işsizlik olmak üzere, tüm ulusal sorun ve çıkarlarımızın da komisyonca yapılacak tesbit de gözönünde tutulması gerektiğine işaret etmek isteriz."

FİYAT ARTIŞLARI İŞÇİ ÜCRETLERİNE YANSITILACAK

**Toplu sözleşmelerde,
enflasyonun altına
inilmeyecek.**

Başbakan Özal ve bazı hükümet üyeleriyle 30 Nisan'da yapılan toplantıdan sonra geçen hafta boyunca, Genel Başkan Yılmaz temaslarını sürdürdü.

2 Mayıs Pazartesi gününden itibaren, zaman zaman Çalışma Bakanı İmren Aykut, Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı Kaya Erdem ve Devlet Bakanı Kazım Oksay'la seri görüşmeler yapan Şevket Yılmaz'a Yönetim Kurulu üyeleri de eşlik ettiler.

TÜRK-İŞ Yöneticileri, hafta sonunda 6 Mayıs günü Başbakan Özal, Kaya Erdem ve Kâzım Oksay'la ücretlerin arttırılmasına dair görüştüler.

KAZIM OKSAY, TOPLU SÖZLEŞMELERDE UYGULANACAK ESASLARI AÇIKLADI

Devlet Bakanı Kazım Oksay, kamu kesimindeki toplu iş sözleşmeleri ile ilgili olarak 1988 yılında uygulanacak esasları açıkladı.

ANA İLKELER

Devlet Bakanı Kâzım Oksay, verdiği bilgide toplu iş sözleşmelerinde uygulanacak ilkelerin şöyle belirlendiğini açıkladı:

1. Toplu iş sözleşmesi zamları devlet memurlarında olduğu

gibi 6 aylık dönemler halinde yapılacaktır.

2. Süresi sora eren toplu iş sözleşmelerinin kapsadığı dönemdeki fiyat artışları ile bu dönemde çıplak ücrete yapılan sözleşme zamları mukayese edilecek, yapılan zamlar fiyat artışlarının gerisinde kalmışsa yeni dönemde bu oran telafi edilecek.

Örnek vermek gerekirse, 1 Nisan 1988'de başlayan yeni dönem için önceki 24 aylık artışlar değerlendirilecek.

3. Ölçü olarak, DİE Türkiye genelindeki Tüketici Fiyat Endeksi kullanılacak.

4. Yeni dönemi için hesaplanan muhtemel enflasyon, o yılın, zamları ile karşılanacak.

5. Hesaplama 1988 enflasyonu yüzde 50, 1989 enflasyonu yüzde 30 olarak alınacak.

6. GSMH artışından yüzde 5 her yılın toplu iş sözleşmesine eklenecek.

Oksay, bu maddelerin ana ilkeler olduğunu bildirerek, "İşin ve işyerinin özellikleri, ücret haddi ve ücret geliri, diğer ödemelerin seviyesi, kuruluşların ödeme gücü, işyerinin ve işçinin verimi gibi faktörler dikkate alınarak yapılacak ücret zamları, iş yeri bazında farklı olabilecektir" dedi.

6 AYLIK ZAMLAR

Oksay, düzenlediği basın toplantısında yapılacak zamların içersine Konut Edindirme Yardımı'ndan 1987 yılından gelen ortalama yüzde 6'lık 1988'de gelen yüzde 9.2'lik ve 1989'da gelecek yüzde 4'lük artışlar işçi lehine hesaba alınmamıştır" diye konuştu.

Kamu kesimindeki "ekono-

Devlet Bakanı Kazım Oksay:

**“FİYAT ARTIŞLARIYLA
SÖZLEŞME ZAMLARI MUKAYESE EDİLECEK”**

**“ÖLÇÜ OLARAK DİE’NİN TÜRKİYE GENELİNDEKİ
TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSLERİ KULLANILACAK”**

**“GSMH’DAKİ ARTIŞLAR YÜZDE 5 ORANINDA
SÖZLEŞMELERE EKLENECEK.”**

mik iyileştirme” uygulamasının kapsamının da genişletileceğini bildiren **Oksay**, aynı esaslar çerçevesinde yapılacak ödemelerin Nisan, Ekim ve 1989 yılının Şubat ayında gerçekleştirileceğini açıkladı.

YILMAZ’IN AÇIKLAMASI

Bu arada, TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket Yılmaz** da Konfederasyon Genel Merkezi’nde yaptığı açıklamada, toplu iş sözleşmelerinde esas alınacak bu ilkeleri tekrarladı.

Yılmaz, yasa değişiklikleri konusunda Komisyon aşamasında yeni düzenlemelerin gündeme geleceğini, bunun için de ANAP Milletvekili **İbrahim Özdemir** ile diyalog kurulacağını anlattı. TBMM’ye gönderilen değişiklik tasarısının TÜRK-İŞ’in istekleri doğrultusunda gerçekleştirilmiş gibi gösterildiğini öne süreren TÜRK-İŞ Genel Başkanı, bunun gerçekle ilgisinin bulunmadığını kaydetti.

Yılmaz, eylemlerin devam edip etmeyeceğini soran bir gazeteciye de, şu karşılıklı verdi:

“ İstanbul’da mitingimiz var. Bu arada 30 yerde daha miting düzenliyoruz. Bunlardan vazgeçilmiş değildir. Genel grev konusunda ise, yasa değişikliklerinin Resmi Gazete’de yayımlanmasından sonra Başkanlar Kurulu toplanarak karar verecektir.

İŞTE VERİMLİ İŞÇİ VE İŞLETMELER...

Milli Prodüktivite Merkezi tarafından “Yılın Verimli İşçileri, İşletmecileri ve İşadamları”na ödül ve plaketleri törenle verildi.

Teknik buluşları ve işyerlerinde yaptıkları başarılı çalışmalarla işyeri üretiminde verimliliğin artmasını gerçekleştiren “Yılın En Verimli İşçi ve İşletmecileri”nin ödülleri TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket Yılmaz** verdi. **Yılmaz**, bu sırada, “Bu başarı ödülleri, böyle çalışan işçilerin ve işletmecilerin ortaya çıkarılmasında önemli bir teşvik unsurudur. Her yıl genişletilerek, düzenlenmesinden yanayız.” dedi.

Resimde, (ön sırada) birer milyon lira ödül kazanan **Hüseyin Yılmaz**, **Kuddusi Coşkun**, **Melih Tunalı**, **Selver Korkmaz** ve **Yavuz Şiray** adlı işçilerle (arka sırada) plaket alan **Ahmet Arıboğan**, **Memduh Birbilen**, **Ömer Tapucu** ve **Rıdvan Metal** adlı başarılı işletme müdürlerini TÜRK-İŞ Genel Başkanı **Şevket Yılmaz**’la birlikte

BASIN TOPLANTISI

BELEDİYE-İŞ'İN TOPLU SÖZLEŞMELERİ ÇIKMAZDA

Hüseyin Pala:

“ÜÇÜNCÜ KİŞİ TÜHİS ARADAN ÇEKİLSİN”

Belediye-İş Sendikası, 4 büyük kent belediyesinde çalışan 51 bin işçinin toplu iş sözleşmesi görüşmelerinde, TÜHİS ile anlaşma sağlanamaması ve uyuşmazlık zaptı imzalanması üzerine, Belediye-İş Genel Başkanı Hüseyin Pala 28 Nisan'da TÜRK-İŞ Genel Merkezinde konuyla ilgili bir basın toplantısı düzenledi.

Toplu sözleşme görüşmelerinde TÜHİS'in aradan çekilmesini istediği konuşmasında Pala özetle şunları söyledi:

“İstanbul ve ilçelerinde 17, Ankara ve ilçelerinde 6, merkez ilçesi hariç olmak üzere, İzmir ve ilçelerinde 3 belediye ile Ankara EGO ve ASU, İzmir ES-HOT Belediye işletmelerinde, buna ilaveten Adana Belediyesinde çalışan 51 bin işçimizin toplu sözleşme görüşmeleri bu suretle çıkmaza itilmiştir.

TÜHİS yetkilileri, kendilerini tayin eden hükümetin emir ve direktifleri dışında hiçbir yetkiye sahip olmadıkları için, işçi hakları önümüzdeki iki yıl itibarıyla sürüncemeye terk edilmiştir.

Belediye-İş Sendikası Genel Başkanı Hüseyin Pala'nın basın mensuplarına açıklama yaptığı toplantıya, TÜRK-İŞ Genel Mali Sekreteri Çetin Göçer de katıldı.

Başbakan, istediği kadar sendikalar toplu sözleşme de grev de yapıyor, iddiasında bulunsun. Türkiyede bugün ne serbest iradeyle toplu sözleşme yapılabiliyor, ne de grev hakkı kullanılabilir.”

Kamu kesiminde yaklaşık 10 işkolunda, 650 bin işçiyi kapsayan bir grev yasağı bulunduğunu ve Belediye-İş Sendikasının da bu yasak kapsamında olduğunu belirten Hüseyin Pala “Kanun, bizim elimizi ayağımızı bağlamış, sonra Sayın Başbakan bizimle alay eder gibi, ‘Haydi Uçun’ diyor. Bu şartlarda uçabi-

liyorsan Sayın Başbakan, sen uç da biz de öğrenelim.” dedi.

Buna rağmen, mücadele azminden birşey kaybetmediklerini, TÜHİS'e de, YHK'ya da, asla taviz vermeyeceklerini belirten Pala “Grev hakkımız hangi sahada ve ne kadar ise o kadarını mutlaka kullanacağız.” dedi.

Pala, belediye işçilerinin içinde buldukları sıkıntılı durumunu da açıkladı. “Pahalılığın, sefaletin ve açlığın kol gezdiği ülkemizde, trilyonlarla oynayan belediyelerimizin işçileri de aç ve perişan haldedir. Halen bu saydığım büyük belediyelerimiz-

Dört büyük belediyede çalışan 51 bin işçinin toplu sözleşme görüşmelerinin anlaşmazlıkla sonuçlanması üzerine TÜRK-İŞ Genel Merkezinde düzenlenen basın toplantısına katılan Belediye-İş yöneticileri...

de, 15 yıldan beri çalışan bir belediye işçisinin aylık ortalama ücreti brüt 104 bin lira, net 70 bin liradır. Yani 15 yıllık bir belediye işçisi ailesini günde 2 bin lira ile geçindirecektir. Emekliliğine 1 yıl kalmış 24 yıllık bir belediye işçisinin aylık ücreti ise, brüt 140 bin ve net 84 bin TL.'yi geçmemektedir. Bu adaletsizlik yetmiyormuş gibi, bir de karşımıza devletin örgütledi-TÜHİS aradan çekilsin. Bundan önce 400 muhtelif belediyemizde Belediye Başkanları ile bir masaya oturup sözleşmelerimizi serbest iradeyle imzaladığımız gibi, bu 4 büyük ilimizde de sayın Belediye Başkanlarımızla karşılıklı oturup, sorunlarımızı halleder, toplu sözleşmemizi imzalarız. Çünkü bir tarafta sendika, öbür tarafta onun muhatabı belediyelerdir. Üçüncü şahıs durumunda olan TÜHİS, bizi anladığı TÜHİS'i çıkarıyorlar."

Belediye-İş Genel Başkanı Pala, TÜHİS'in aradan çekilmesini istediği konuşmasında, konuyla ilgili olarak şunları söyledi:

"Biz TÜHİS'i bundan sonra kabul etmiyor ve istemiyoruz.

yamayacağı gibi, biz de onlarla asla uyuşamayız.

Belediyelerin ulaşım hizmetleri ile su, gaz, temizlik, sağlık hizmetleri ve mezarlık işyer-

lerinde grev yasağı bulunmasına rağmen, geri kalan alanlarda normal süresi geldiğinde, greve jideceğimizi bir kere daha buradan açıklarken, belediyelerle olan bu ihtilafımızın çözülmesi isteniyorsa, TÜHİS yerine Belediye başkanlarının bize muhatap edilmesini istiyor ve bekliyorum."

BELEDİYE-İŞ SENDİKASI ŞUBE BAŞKANLARI AÇLIK GREVİNE BAŞLADI

Tubat ayından beri süren toplu sözleşmelerin bir sonuca ulaşmaması ve 51 bin belediye işçisi adına "Uyuşmazlık Zaptı" tutulmasına karşı, İstanbul, Ankara, İzmir ve Adana Belediye Başkanlarının soruna eğilmemelerini protesto eden, Belediye-İş Sendikası'nın Ankara'da bulunan 5 Şube Başkanı, 13 Mayıs'ta açlık grevine başladı.

Belediye-İş Sendikası Ankara Su-Fen Şube Başkanı Ahmet Altıntaş ile Temizlik Şube Başkanı Mehmet Erol, Otobüs Şube Başkanı Ethem Akkaya, Çevre Belediyeler ve Gaz Şube Başkanı Mustafa Asan ve Kapıcılar Şube Başkanı Emrah Özmen'den oluşan grubun eylemi gerektiğinde yaygınlaştırılarak,

otobüs, gaz, asfalt, temizlik, mezarlık, yol ve kanal işçileri ile makina tamir atölye işçileri de eyleme katılacaklar.

Belediye-İş Sendikası yetkilileri, "51 bin belediye işçisinin sorunlarına eğilmeye tenezzül etmeyen ve Ramazan Bayramı'nda işçinin sefil ve perişan kalmasına göz yuman ANAP iktidarı ve onun belediye başkanlarının bu vurdumduymaz tutumları karşısında, işçimizin hakkını almak için eylemlerimizin yaygın ve etkili hale getirileceğinden kimse'nin şüphesi olmasın. Bu itibarla belediye hizmetlerinde meydana gelecek her türlü aksamadan, tabii ki hükümet ve belediye başkanları sorumludur." dediler.

TÜKETİCİ HABERLERİ

TÜRK-İŞ Tüketici Şikayet Bürosu Hazır Çorba ve Diet Meşrubata karşı açtığı savaşı kazandı

4 Mayıs 1987 günkü Hürriyet Gazetesi'nin ilk sayfasının alt kısmında hazır çorbalar zehir saçıyor başlıklı bir haberle, batıda uyarı bizde uyutma başlıklı iki haber vardı, haberin kaynağı ise TÜRK-İŞ Tüketici Danışma ve Şikayet Bürosu idi. Birinci haberde hazır çorbalarda kullanılan MSG (Monsodyum Glutamate) adlı tat verici bir katkı maddesinin hamile kadınlar ile bir yaşına kadar olan çocuklar için çok zararlı olduğu belirtilmekte ve bu maddenin küçük çocuklarda sinir hücrelerinin kangrenine yol açtığı belirtilmekte idi. Dietli meşrubatlarla ilgili haberde ise dietli meşrubatlarda kullanılan sakarin adlı tat verici maddenin ABD'da yapılan bir araştırmaya göre laboratuvar hayvanlarında kansere yol açtığı belirtilmekteydi. Bu konudaki uyarı ABD'de

üretilen dietli meşrubatın üzerinde yer almasına rağmen ülkemizde üretilende hiçbir uyarı bulunmamaktaydı. Her iki konu ile ilgili raporlar Üniversitelerimizin beslenme ve diet bölümleri ile çocuk hastanelerine gönderildi.

Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ise geçtiğimiz aylar içinde Gıda Maddeleri Katkı Yönetmeliğinde bir değişiklik yaparak bundan böyle MSG bulunan ha-

zır çorba, hazır pilav, cips, bira gibi mamüllerin üzerine "Hamile kadınlar ile bir yaşına kadar olan çocuklar için zararlıdır" ibaresi yazılmasını kararlaştırdı. Aynı tür "kansere yol açabilmektedir." yolunda bir uyarı ise dietli meşrubatlar ile gıdaların üzerine konulacak.

Böylelikle, TÜRK-İŞ'in üyesi olduğu Uluslararası Tüketici Birlikleri Federasyonu'ndan TÜRK-İŞ Tüketici Şikayet Bürosu'na gelen bir rapor kanalıyla, basına ve üniversitelere verilen bilgi üzerine ilgili yönetmeliklerde tüketici lehine bir değişikliğin yapılması başarıldı.

Amerika Tarım İşçileri Sendikası Başkanı'nın teşekkürü

Amerika Birleşik Tarım İşçileri Sendikası Başkanı Cesar Chaevez, üzüm yetiştirmede kullanılan Captan adlı tarım ilacını boykot etmek amacıyla sendikanın başlattığı üzüm boykotuna TÜRK-İŞ Tüketici Danışma ve Şikayet Bürosu'nun katkılarından ötürü teşekkür etti. Büro bilindiği gibi tarım işçilerinde kansere yol açan Captan adlı tarım ilacı ve diğer tarım ilaçları konusunda çalışmalar yürütmekteydi. Chavez mektubunda gerek Türkiye'den gerekse TÜRK-İŞ Tüketici Danışma ve Şikayet Bürosu'nun üst kurulu IOCU'dan tarım ilaçları ve tarım işçilerine zararları konusunda bilgiler içeren bir rapor istedi...

Tüketiciler Şikayetleriniz için Bize Başvurun

Tüketicilerin şikayetleri için nereye başvuracakları sorusuna açıkça bir cevap getiren bir poster bastırıldı. Eskişehir'de tüm tüketicilere her türlü şikayetleri için TÜRK-İŞ Tüketici Danışma ve Şikayet Bürosu'na gelmelerini hatırlatan poster tüm işçi tüketim kooperatiflerine ve sendika lokalleri ile fabrikalara dağıtıldı.

Eskişehir Türk-İş Tüketici Danışma ve Şikayet Bürosu Şikayetlerin % 90'ını çözümledi

1986 yılında TÜRK-İŞ tarafından Eskişehir'de açılan TÜRK-İŞ Tüketici Danışma ve Şikayet Bürosu'na geçtiğimiz yıl içinde yapılan 622 tüketici şikayetinin 571 adedinin tüketici lehine sonuçlandırıldığı açıklandı. 14 şikayet tüketicilerin kusurlu olduğu gerekçesiyle geri çevrilirken 37 şikayet ise halen araştır-

ma safhasında bulunuyor. Büro Danışma Kurulu Başkanı Prof. Dr. Ömer Zühtü Altan araştırma safhasında bulunan şikayetlerin tamamına yakın bir bölümünün "Korsan Firmalar"la ilgili şikayetler olduğunu açıkladı. Altan, büronun bu şikayetlerle ilgili olarak karşılarında muhatap bulamadıklarını ifade etti.

IOCU Bülteninde TÜRK-İŞ çalışmaları övüldü

TÜRK-İŞ Tüketici Danışma ve Şikayet Bürosu'nun üyesi olduğu Uluslararası Tüketici Birlikleri Federasyonu IOCU'nun aylık haber bülteninde TÜRK-İŞ Tüketici Danışma ve Şikayet Bürosu'nun çalışmalarını övülerek Konfederasyonun "**çok geniş kapsamlı**" bir şekilde tüketicileri işçi memur ayrımı yapmadan korumasından övgüyle bahsedildi.

En Demokratik Model

Türkiye'de tüketici şikayetlerinin çözümü için önerilen en demokratik model olan Tüketici Danışma ve Şikayet Bürosu bünyesinde Sanayi ve Ticaret Odaları, TSE Temsilciliği, Belediye, Tabipler Odası Baro, İşçi Emeklileri Cemiyeti, Valilik Temsilciliği, sendikalar ve kooperatiflerden gelen temsilciler de yer alıyor. Yapılan aylık toplantılarda tüketici şikayetleri inceleniyor. Toplumda çeşitli grupları temsil eden kuruluş temsilcileri tüketicinin şikayetleri hakkında oybirliği ile karar alıyorlar. Kurulun başkanlığını, tarafsız olması nedeniyle üniversiteden bir öğretim üyesi yürütüyor. Tüketici Şikayet BÜrolarının ülkemizde tüketicinin korunması konusunda en demokratik model olma özelliği de buradan kaynaklanıyor.

Siz zamsız bir yaşam düşünabiliyor musunuz?...

Mustafa YÖNDEM
Denizciler Sendikası
Genel Sekreteri

Gazeteler:

"Yıl sonunda enflasyon durdurulacaktı" diyor. Ölmeyiz ya canım... Şunun şurasında bir sekiz aylık zaman kaldı. Sekiz yıl nasıl dayandıysak sekiz ay daha dişimizi sıkarsak, günler aylar su gibi akıp gider ve bir de bakarsınız ki enflasyon sıfırlara inivermiş...

Enflasyon durdurulunca da artık hiçbir şeye zam yapılmayacakmış...

Enflasyonun durdurulmasına karşı değiliz, ama iş zamların yapılmaması kararına gelince:

Zamsız yaşayabileceğimizi düşünabiliyor musunuz? Ben şahsen zamsız bir yaşamın çok sıkıntılı olacağı kanaatindeyim. Nasıl olmasın ki... Yıllardır her otuz gün içinde en az iki kere zamlanmaya alışık bir toplumun bireyleri olarak, hiç zam görmeden bir kaç aya nasıl tahammül edebiliriz?.. Düşünmesi bile can sıkıcı...

Değil bir kaç ay sadece bir ay bile zam görmesek, zamsızlıktan bunalıp meydanlara dökülecek ve **"Zam isteriz", "Biz zamsız yaşayamayız", "Babaaaa, zam yap da bizi kurtar"** diye avazımız çıktığı kadar bağıracacağız.

İnsanoğlu alışmaya görsün bir kere. Alıştırdınız mı onu zor kurtarırsınız... Sigara alışkanlığımız, akşamcılığımız gibi zararlı olduğunu bile bile bırakamadığımız nelerimiz var nelerimiz...

Bir değerlendirme yapın bunlardan en zararsızının zamlara karşı olan alışkanlığımız olduğunu göreceksiniz.

Zamların sağlığımız bakımından da yararlı olduğunu nasıl inkar edebilirsiniz... Zamlar olmasa her gördüğümüzü alacak, her canımızın çektiğini yiyecek en azından midemiz bozulacaktır.

Örneğin kasaptan ne eti olduğunu bilemediğimiz et alacağımıza bütün familyasını çok yakından tanıdığınız mercimek daha faydalı değil midir?

Zamın yaşamımızın ayrılmaz bir parçası olduğunu kabul edelim ve yukarıdaki iddialarımızın haklılığını veya haksızlığını bir sosyal bilimciye soralım...

Bakalım Sayın Prof.Emre Kongar ne diyecek...

SSK 41. GENEL KURULU'NA DOĞRU

H. AVNİ YAZICI
TÜRK-İŞ SOSYAL GÜVENLİK UZMANI

Sosyal Sigortalar Kurumu 15.6.1936 tarih, 3008 sayılı İş Kanununun 100. maddesi gereğince, 1.1.1946 tarihinde yürürlüğe giren 4792 sayılı yasa ile işçilere sosyal güvence sağlamak ve iş hayatında türlü hallerle karşı ilgili sigorta kanunu hükümlerini uygulamak üzere "İşçi Sigortaları Kurumu" kurulmuştur. Kurum, 4792 sayılı kanun ve özel hukuk hükümlerine tabi olup, mali ve idari bakımdan özerk ve tüzel kişilikte bir devlet kurumudur.

4.6.1986 tarih, 3300 sayılı kanunla 4792 sayılı kanunda yapılan değişiklikle, kurumun en yüksek organı olan ve istişari mahiyetteki kararların alındığı, dilek ve temennilerin dile getirdiği genel kurulun teşekkül şekli toplanma süresi ve zamanı yeniden düzenlenmiştir. Ayrıca, genel kurulun çalışma usul ve esaslarının; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenmesi hususu da yasaya konulmuştur. Böyle bir yönetmelik mevcut olup, bu ilave ile yasadaki boşluk giderilmiş olmaktadır.

GENEL KURULUN TEŞEKKÜLÜ

3300 sayılı kanunun 1 nci maddesi ile genel kurulun teşekkülü, bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarındaki idari değişiklikler dikkate alınarak yeniden düzenlenmiştir.

Yine işçi ve işveren kuruluşlarınca seçilecek üye sayıları, asgari 15'den 50'ye, Üniversitelerden davet olunacak akademisyen üye sayısı 5'e çıkarılmış, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'nın genel kurulda temsili sağlanmıştır.

Bu değişikliklere göre SSK genel kurulu;

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının veya görevlendireceği kimsenin başkanlığında,

- a) Maliye ve Gümrük,
- b) Sağlık ve Sosyal Yardım,
- c) Çalışma ve Sosyal Güvenlik,
- d) Sanayi ve Ticaret Bakanlıkları,
- e) Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı,
- f) Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı,
- g) Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulundan, İştirak edecek birer temsilciden,
- k) Yüksek Öğretim Kurulunun, sosyal güvenlik, sosyal politika ve ekonomi, iş hukuku, tıp dallarında uzman kişilerden görevlendireceği 5 öğretim üyesinden.

l) En fazla işçiyi ve işvereni temsil eden işçi ve işveren konfederasyonu tarafından işkoşullarına göre eşit sayıda seçilecek en az 50'şer işçi ve işveren temsilcisinden (işçi ve işveren konfederasyonlarına 93'er kontenjan ta-

nındığı tesbit edilmiştir),

m) Kurumdan yaşlılık, mahlulluk, ölüm aylığı ile sürekli işgöremezlik geliri almakta olanlardan, en fazla üyeyi temsil ettiği bakanlıkça tesbit edilecek kuruluşça seçilecek 10 temsilciden,

Meydana gelmektedir.

Değişiklikle genel kurula iştirak edecek delegasyonun hükümet, işçi, işveren, işçi emeklileri ve üniversite temsilcilerinden meydana gelmesindeki mevcut demokratik tablo, hem korunmuş ve hemde genişletilmiştir.

DiĞER DEĞİŞİKLİKLER

Kanunun 2. maddesi ile, genel kurulun 3 yılda bir, engeç Haziran ayı sonuna kadar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının çağrısı üzerine toplanacağı, geçici 2. madde ile de, kanunun yürürlük tarihinden sonraki ilk genel kurulun 1988 yılının en geç Haziran ayında yapılacağı hükümü getirilmiştir. SSK'nın son 40. genel kurulu, 16-18/5/1985 tarihleri arasında yapılmıştır.

Geçen 3 yıl, sosyal güvenlik uygulamalarının yoğun olduğu, sosyal güvenliğin daha önem kazandığı bir süre olmuştur. Bu üç yıllık süre, işçiler yönünden çok uzundur. Hele günümüzde işçilerin çalışma hayatından ileri gelen sorunları yanında, ekonomik ve sosyal yönden yaşadıkları zor şartları, sosyal güvenlikteki gelişmeleri ve bu sorunlar karşısında sosyal güvenliğe verdikleri önemi, sosyal güvenlik kuruluşlarının ağır işleyen ve ihtiyaca ce-

vap vermeyen hizmetlerini ve farklı uygulamalarını dikkate aldığımızda, bu sürenin uzunluğu kendiliğinden ortaya çıkacaktır.

Bir diğer husus da, danışmanlığın modern sevk ve idaredeki öneminin ve yerinin ötesinde, günümüzde moda haline geldiği, hatta zarar eden kamu kurum ve kuruluşlarının kurtuluşunun danışman kadrolarının varlığında ve çokluğunda aranıldığı ve uygulamaya geçildiği (Khk. 308) her konuda benzer toplantıların ticari kuruluşlarca organize edildiği ve teşvik gördüğü bir dönemde, ülkenin en büyük sosyal güvenlik kuruluşunun, istişari mahiyetteki kararların alındığı, dilek ve temennilerin dile getirildiği demokratik bir organının toplanma süresinin 1 yıldan 3 yıla çıkarılması düşündürücüdür.

Bize göre yapılan değişiklik, bu demokratik kuruluşun çalışmalarını kısıtlamak suretiyle genel kurullarda konu edilecek sorunlardan, dilek ve temennilerden, gerektiğinde alınan istişari kararlardan kamuoyunu haberdar etmemek gibi bir amaca yöneliktir.

Olaya bir de sosyal ve idari faydanın yanında, ekonomik yönden baktığımızda, her yıl toplanan genel kurulun maddi yükünün, kamuda 2 danışmanın ekonomik maliyetinden az olduğu, ama faydasının sayılamıyacak kadar çok olduğu gerçeği karşımıza çıkacaktır.

Kanunun 3. maddesi ile yapılan değişiklikle genel kurulun görevleri arasında sayılan;

a) Kurumun bilanço ve faaliyet raporları üzerinde görüş bildirmek,

b) Genel kurula sunulan ve kurumun çalışmalarını ilgilendiren komisyon raporları hakkında

görüş bildirmek,

c) Sosyal sigortalar konularında düşünce ve dileklerini bildirmek veya Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının isteği üzerine istişari mahiyette kararlar almak Hususlarında genel kurulun görüşlerini bilmenin 3 yıl ile kısıtlanması, genel kurula ve onun karar, teklif ve görüşlerine verilen önemle doğrudan ilgili görülmektedir. Böylece, belki de varolan bir kuruluşu birden kaldırmanın mahzurları yanında, pasifize etmek suretiyle şeklen mevcut olarak göstermek düşünce ve çabalarının hakim olduğu hususundaki şüphemizi açıkça bildirmek istiyoruz.

UYGULAMA

1986 yılında 3300 sayılı kanunla yapılan yasal değişiklikten sonra, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmelikte yapılan değişiklikler, 15.4.1988 tarih, 19786 sayılı resmi gazetede yayınlanarak, yayını tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Yukarıda da açıklandığı üzere, genel kurulun çalışma usul ve esaslarının Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenmesi hususunun, yasal hale getirilmesi mevcut bir boşluğu doldurmuştur. 1953 tarihli Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Kurulu Dahili Talimatnamesi, Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Kurulunun Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'le kaldırılmıştır.

Eski yönetmeliğin 4. maddesinde yer alan bazı hususlara, yeni yönetmelikte yer verilmiştir. Örneğin,

a) Vereceği görevleri yapacak heyetleri seçmek,

b) Gündemde değişiklik yapılmasına karar vermek, gibi.

Yasal ve idari değişikliklerdeki maksadın, genel kurulun fonksiyonlarını kısıtlamak olduğu, ona sendika liderlerinin takmış olduğu "Ağlama Duvarı" ünvanının dahi çok görüldüğü hususudur. Aslında ağlama duvarlarının çok yönlü anlamını unutmamak gerekirdi.

SONUÇ

Kurumun ilk genel kurulu 9.3.1946 tarihinde toplanmış ve ilk yönetim kurulunu seçmiştir. Takip eden yıllarda da 1985 yılı dahil kesintisiz toplanmıştır.

Bu kurullar, demokratik yapıya sahip oldukları için, kuruluşun gelişmesinde, hizmetlerinin etkin, yaygın ve verimli olmasında, faydalı ve başarılı görevler ifa ettiği hususu tartışmasızdır.

Bunlar, aslında modern sevk ve idare prensiplerine uygun gelişmeyi ve koordinasyonu sağlayan çağdaş kuruluşlardır. Çünkü, işçilerin, işverenlerin, emekli ve malül işçilerle kurumdaki ölüm aylığı ve sürekli işgöremezlik geliri almakta olanların temsilcileri, akademisyen üyeler ve ülke yönetiminden sorumlu kurum ve kuruluşların temsilcilerinin, sosyal güvenlikle ilgili görüş ve tekliflerinin, mevcut sorunlara çözüm önerilerinin, yine ileriye dönük dilek ve temennileri, bu genel kurullarda bilimsel bir şekilde tartışılmakta ve kamuoyuna sunulmaktadır.

İstişari mahiyette olsa dahi genel kurullar, bir forum görevi yapmaktadırlar. Bu bakımdan benzer kuruluşlar gibi, her yıl toplanmasındaki faydanın yetkililerce hissedileceğine ve bu antidemokratik kısıtlamanın kaldırılacağına inancımızı ifade etmek istiyoruz. ●

EK ÖDEME YAPILACAK DİĞER KAMU İŞYERLERİ AÇIKLANDI

Toplu sözleşmeler yoluyla yapılan ücret artışlarının, enflasyonun altında kaldığı geçişini kabul eden hükümet, 1988 yılı başında aldığı bir kararla "31 Temmuz 1988-28 Şubat 1989" tarihleri arasında biten toplu iş sözleşmeleri dolayısıyla işçilere "Ek Ödeme" yapılmasını uygun görmüştü. Ancak, daha sonra karar kapsamı dışında kalan sendikaların toplu iş sözleş-

meleri de gözden geçirildi ve ödeme kapsamı genişletildi. Yeni kararlar yaklaşık 78 bin işçi daha, ek ödemeden yararlanıyor.

Kamu-Sen Genel Sekreteri Naci Önsal'ın 10 Mayıs günü yaptığı açıklamasına göre, söz konusu TİS'lerden yararlanan işçilere, sözleşme bitiş tarihi itibarıyla 150 bin lira ile 230 bin lira arasında "Ek Ödeme" yapılıyor.

Kamu-Sen'in Açıklamasına Göre, Ek Ödeme Yapılacak Toplu İş Sözleşmeleri

• 31 Mart	1989'da bitecek olan TİS'ler	150.000
• 30 Nisan	1989'da bitecek olan TİS'ler	160.000
• 31 Mayıs	1989'da bitecek olan TİS'ler	170.000
• 30 Haziran	1989'da bitecek olan TİS'ler	180.000
• 31 Temmuz	1989'da bitecek olan TİS'ler	190.000
• 31 Ağustos	1989'da bitecek olan TİS'ler	200.000
• 30 Eylül	1989'da bitecek olan TİS'ler	210.000
• 31 Ekim	1989'da bitecek olan TİS'ler	220.000
• 30 Kasım	1989'da bitecek olan TİS'ler	230.000

Ödeme Tarihleri:

Mayıs 1988 birinci taksit	50.000.-
Ekim 1988 ikinci taksit	50.000.-
Şubat 1989 üçüncü taksit	Geri kalan kısmı

İKİNCİ EK ÖDEME KAPSAMINA GİREN İŞYERLERİ VE SENDİKALAR

Sendika	İşyeri	Bitiş Tarihi	İşçi Sayısı
PETROL-İŞ	Petrol Ofisi A.Ş.	31.3.1989	3288
	Gübre Fabrikaları A.Ş.	30.4.1989	4512
BASS	Vakıflar Bankası	30.4.1989	5062
DEMİRYOL-İŞ	TCDD Genel Müdürlüğü	31.5.1989	32500
LİKAT-İŞ	TCDD'ye bağlı limanlar	31.5.1989	8000
BASIN-İŞ	Etibank Matbaası	31.5.1989	27
TARIM-İŞ	Tarım İşl.Gn.Müdürlüğü	31.10.1989	10000
TEZKOOP-İŞ	A.Ü. Dil ve Tarih Coğ.Fak.	31.5.1989	41
HABER-İŞ	PTT Genel Müdürlüğü	31.5.1989	15000

TÜRK-İŞ VE BAĞLI SENDİKALAR

	<p>TÜRK-İŞ Gen.Bşk.: ŞEVKET YILMAZ Bayındır Sokak No: 10 Tel: 133 31 25-26-27-28-29 ANKARA</p>	14	<p>DOK GEMİ-İŞ Gen.Bşk.: NAZIM TUR Büyük Langa Fabrika Sokak No: 13 Tel: 526 88 96 - 527 86 92 Yenikapı / İSTANBUL</p>
01	<p>TARIM-İŞ Gen.Bşk.: GAZANFER AKÇİN Necatibey Cad. 22 Tel: 231 78 56-57-58-59 Sıhhiye / ANKARA</p>	15	<p>YOL-İŞ Gen.Bşk.: BAYRAM MERAL İzmir Cad. 22/25 Tel: 118 05 95 - 125 78 64 - 125 38 07 ANKARA</p>
02	<p>TÜRKİYE MADEN İŞ Gen.Bşk.: MUSTAFA ORHAN Strazburg Cad. 7/3-4-5 Sıhhiye / ANKARA Tel: 231 73 55-56-57</p>	16	<p>TES-İŞ Gen.Bşk.: Faruk BARUT Meşrutiyet Cad. Karanfil Sokak 34 Tel: 134 49 87-88-89 - 118 58 89 Bakanlıklar/ANKARA</p>
02	<p>GENEL MADEN-İŞ Gen.Bşk.: MEHMET TEZER Mithatpaşa Cad. Okul Sokak Tel: 120 02 - 132 04 ZONGULDAK</p>	17	<p>TEZKOOP-İŞ Gen.Bşk.: KENAN GÜRBÜZ Necatibey Cad. Sezenler Sokak 2/16 Tel: 229 67 97 - 229 67 97 Sıhhiye / ANKARA</p>
03	<p>PETROL-İŞ Gen.Bşk.: MÜNİR CEYLAN Yıldız Posta Cad. Evren Sitesi D Blok Tel: 174 88 (4 Hat) Gayrettepe / İSTANBUL</p>	17	<p>KOOP-İŞ Gen.Bşk.: AHMET BALAMAN İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sokak 15/11 Tel: 230 08 55 - 229 44 80 Yenışehir/ANKARA</p>
04	<p>TEKGIDA-İŞ Gen.Bşk.: ORHAN BALTA 4. Levent Konaklar Sokak Tel: 164 49 96-97-98 Levent / İSTANBUL</p>	18	<p>TÜMTİS Gen.Bşk.: Selim Paşa Sokak Tümtis Sarayı No: 62 Tel: 524 36 79 - 531 40 75</p>
05	<p>ŞEKER-İŞ Gen.Bşk.: HİKMET ALCAN Karanfil Sokak 59 Tel: 118 42 73-74 - 117 19 88 Bakanlıklar / ANKARA</p>	19	<p>DEMİRYOL-İŞ Gen.Bşk.: MEHMET ACİDERELİ Necatibey Cad. Sezenler Sokak 5/4 Tel: 231 80 29-30-31-32</p>
06	<p>TEKSİF Gen.Bşk.: ŞEVKET YILMAZ Ziya Gökalp Cad. Aydoğmuş Sokak No: 1 Kat: 5-6 Tel: 131 21 70-71-72-73 ANKARA</p>	20	<p>TÜRKİYE DENİZCİLER Gen.Bşk.: EMİN KUL Rıhtım Cad. Denizciler Sokak No: 7 Tel: 144 48 38 - 149 56 29 Tophane / İSTANBUL</p>
07	<p>DERİ-İŞ Gen.Bşk.: YENER KAYA Gençtürk Cad 17/3 Birlik İşhanı Tel: 522 19 89 - 528 28 65 Aksaray / İSTANBUL</p>	21	<p>HAVA-İŞ Gen.Bşk.: ADNAN ÖZCAN İncirli Cad. Volkan Apt. 66/1 Tel: 572 25 98 - 572 35 27 Bakırköy / İSTANBUL</p>
08	<p>AĞAÇ-İŞ Gen.Bşk.: GÜRAL ERÇAKIR Necatibey Cad. No: 20/22-23 Tel: 229 53 95 - 229 08 27 Sıhhiye / ANKARA</p>	22	<p>LİKAT-İŞ Gen.Bşk.: AHMET KURT Necatibey Cad. Sezenler Sokak 4/5 Tel: 231 74 18-19 Sıhhiye / ANKARA</p>
09	<p>SELÜLOZ-İŞ Gen.Bşk.: İSMAIL ÖNAY Ömer Ağa Mah. Hürriyet Cad. İşlay Apt. Kat: 1 Tel: 118 99 - 134 50 İZMİT</p>	23	<p>HABER-İŞ Gen.Bşk.: CUMHUR SARAÇ Necatibey Cad. Sezenler Sokak 1/14 Tel: 230 22 98 - 229 36 12 Sıhhiye / ANKARA</p>
10	<p>BASIN-İŞ Gen.Bşk.: ALİ EKBER GÜVENÇ Necatibey Cad. 20/7 Tel: 230 29 08 - 229 85 65 Sıhhiye / ANKARA</p>	24	<p>SAĞLIK-İŞ Gen.Bşk.: MUSTAFA BAŞOĞLU Necatibey Cad. 23/9-10 Tel: 231 80 45 Sıhhiye / ANKARA</p>
11	<p>BASİSEN Gen.Bşk.: METİN TIRYAKIOĞLU İstiklâl Cad. 311 - Mısır Han Kat: 4 Oda: 15 Tel: 145 70 30-31-32-33 Galatasaray / İSTANBUL</p>	25	<p>TOLEYİŞ Gen.Bşk.: MUSTAFA ARAS Asmalı Mescit Mah. Nergiz Sok. Tünel İşhanı Tel: No: 6 Kat: 3-4 Beyoğlu / İSTANBUL Tel: 149 61 73</p>
11	<p>BASS Gen.Bşk.: TAMER SONALP Sümer Sokak 29 Tel: 230 13 71 - 230 20 28 Demirtepe / ANKARA</p>	26	<p>TÜRK HARB-İŞ Gen.Bşk.: KENAN DURUKAN İnkılâp Sokak 20 Tel: 134 20 00 - 134 20 01 - 134 20 02 Kızılay / ANKARA</p>
12	<p>TÜRKİYE ÇİMSE-İŞ Gen.Bşk.: TAMER ERALAN Necatibey Cad. No: 20 Kat: 4 Tel: 229 53 91 - 229 53 96 - 229 33 28 Sıhhiye / ANKARA</p>	27	<p>TGS Gen.Bşk.: EREN GÜVENER Basın Sarayı Kat: 2 Tel: 527 85 35 Cağaloğlu / İSTANBUL</p>
12	<p>KRİSTAL-İŞ Gen.Bşk.: HASAN BASRİ BABALI Kazancı Yokuşu, Ağaçırağı Sokak No: 3 Daire: 10 80090 Taksim / İSTANBUL Tel: 151 95 77 (3 Hat)</p>	28	<p>TÜRKİYE BELEDİYE-İŞ Gen.Bşk.: HÜSEYİN PALA Yeni Selim Paşa Sokak 62 Tel: 513 82 54-55-56</p>
13	<p>TÜRK-METAL Gen.Bşk.: MUSTAFA ÖZBEK Akıncılar Sokak No: 14 Tel: 229 17 53-54 Maltepe / ANKARA</p>		<p>TÜRK-SEN Gen.Bşk.: HÜSEYİN CURCIOĞLU 7 A Şehit Mehmet R. Hüseyin Sokak Tel: 72 444 Lefkoşe / KIBRIS</p>

TÜRK-İŞ YÖNETİM KURULU YASA DEĞİŞİKLİKLERİ İLE İLGİLİ BİLDİRİ YAYINLADI

2821 ve 2822 Sayılı Yasalarda beklenen iyileştirme yapılmamıştır

“TÜRK-İŞ’İN ÖNERİLERİNİN TBMM GENEL KURULU’NDA DİKKATE ALINMASINI BEKLİYORUZ...”

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, 12 Mayıs'ta 2821 ve 2822 Sayılı Yasalarda değişiklik öngören tasarıların, TBMM Çalışma ve Sosyal İşleri Komisyonundan çıkan şekliyle sorunlara çözüm getiremediğini belirten bir bildiri yayınladı.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulunun bu konudaki açıklamasında, tasarıların komisyondaki müzakeresi sı-

rasında, Konfederasyon görüşlerinin yeterince dikkate alınmadığına işaret edilerek, “Komisyonda, gerek 2821, gerekse 2822 sayılı yasalardaki hür sendikacılık ilkelerini kısıtlayıcı sınırlama ve müdahaleler yeterince giderilememiş ve bu konudaki taleplerimizi içeren düzenlemeler yapılmamıştır. Tasarılar, komisyondan geçen bu haliyle sorunları çözmekten uzak olduğu gibi, ILO'nun uluslararası sözleşme ve tavsiye kararlarına da uymamaktadır.” denildi.

TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu bildirisinde, bugünkü koşullarda zaruri görülen değişikliklerin TBMM Genel Kurulunda gerçekleşmesinin beklendiğine temasla, bu konudaki Konfederasyon görüşleri şöyle açıklandı:

YÖNETİM KURULU BİLDİRİSİ:

“Serbest toplu pazarlık ve grev hakkı ile sendika özgürlüğünü kısıtlayan Anayasal ve yasal düzenlemelerin kaldırılması konusunda, TÜRK-İŞ tarafından yürütülen mücadele yeni bir aşamaya ulaştırılmıştır.

2821 sayılı Sendikalar ve 2822 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt yasalarında değişiklik yapılmasına gerek olmadığı yönünde, işveren ve hükümet çevrelerindeki gereksiz direnmeler kırılmıştır. Bu sonuç, önemli bir ilke aşaması olarak görülmelidir.

Ancak, TBMM'ne Hükümetçe sevk edilen Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Lokavt Kanunları üzerindeki değişiklik tasarısı, sendikal hak ve özgürlüklerin, serbest toplu pazarlık ve grev hakkı üzerindeki kısıtıma ve engellerin kalkmasını sağlayacak nitelikte bulunmamaktadır.

Çalışanların ön koşulsuz sendika kurması ve sendikalara ayırmazlık şeklinde serbestçe üye olabilmeleri hakkı yanında, ana tüzük ve yönetmeliklerin serbestçe düzenlenmesi, yöneticilerin tam bir özgürlük içinde seçilebilmesi,

iç yönetmeliklerin serbestçe düzenlenebilmesi, çalışma ve iş programlarının serbestçe belirlenmesi gibi temel sendika özgürlüğü kurumları üzerinde 2821 sayılı Yasada yer alan sınırlama ve müdahaleler yeterince giderilmemiş bu konulardaki taleplerimizi içeren düzenlemeler yapılmamıştır.

2822 Sayılı Yasayla ilgili olarak Konfederasyonumuzca öngörülen; yetki, uyuşmazlık, uzlaştırma, Yüksek Hakem, grev prosedürü ve işlemleri, grev yasakları, çeşitli cezalar konularında yer alan ve serbest toplu pazarlık ve grev hakkının kullanımını sınırlayan engelleyen, etkisizleştiren konularda da yine taleplerimizi içeren değişikliklere, önerilerimiz yönünde yeterli olarak yer verilmemiştir.

Esasen, Anayasadan kaynaklanan sınırlamaları aşmaktan uzak kalan tasarılar, TBMM Komisyonunda yapılan çalışmalar sırasında da genel yapıyla Bakanlar Kurulu'ndan geçtiği şekilde karara bağlanmış olmaktadır.

Komisyondan çıkan haliyle, anılan değişiklik tasarıları, 2821 ve 2822 yasa-

lar üzerinde Konfederasyonumuzun sürekli ve ısrarlı olarak talep ettiği Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO)'nun sözleşme ve tavsiye kararlarına uyum sağlanması gereğini karşılamaktan uzaktır.

Önümüzdeki günlerde, komisyonda şekillenen bu tasarıların TBMM Genel Kurulu'nca öncelik ve ivedilikle ele alınması beklenmektedir.

TBMM Genel Kurul çalışmaları da Konfederasyonumuzca izlenecek ve taleplerimiz yönünde yapılan gereçli değişiklik önerileriyle ilgili hazırlıklar siyasi partilerimiz grup başkanlıklarına ve sayın milletvekillerine sunulacaktır.

2821 ve 2822 sayılı yasaların değişmezlik ve dokunulmazlık vasfı yönündeki dayatmaların ilke olarak aşılmasının, Anayasa'dan kaynaklanan bu alandaki sınırlamaların da aşılması gereğine öncülük etmesi dileğimizeyizdir.

Ülkemizin, çalışma hayatında özlenen barış ve güvenin, işçilerin temel hakları ve özgürlükleri önündeki Anayasal ve yasal engellerin kaldırılmasına bağlı olduğunu belirtirken, Konfederasyonumuzun bu yoldaki mücadelesinin aralıksız devam edeceğini saygıyla duyurmayı görev sayıyoruz.”